

Sygn. akt III AUa 10/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Frańczak
Sędziowie:	SSA Monika Kowalska SSA Agata Pyjas - Luty (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Dubis

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **J. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.**

o składki na ubezpieczenie zdrowotne

na skutek apelacji wnioskodawcy J. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach Wydziału VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 12 października 2012 r. sygn. akt VI U 702/12

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 10/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 października 2012 roku Sąd Okręgowy w Kielcach oddalił odwołanie J. W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 10 kwietnia 2012 roku, którą organ rentowy ustalił wysokość składek na ubezpieczenie zdrowotne wnioskodawcy z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za okres od stycznia 2005 roku do września 2009 roku.

Sąd I instancji ustalił, że wnioskodawca w okresie od dnia 5 stycznia 2005 roku do dnia 30 września 2009 roku prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą w formie kancelarii adwokackiej. Jednocześnie od 1999 roku jest uprawniony do emerytury. Decyzją z dnia 22 lutego 2010 roku wydaną przez Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia został objęty ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w okresie od dnia 5 stycznia 2005 roku do dnia 30 września 2009 roku. Wnioskodawca nie odwoływał się od tej decyzji, w związku z czym na jej podstawie decyzją z dnia 12 maja 2010 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Oddział w K. ustalił dla wnioskodawcy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za okres od dnia 5 stycznia 2005 roku do dnia 30 września 2009 roku. Wnioskodawca złożył odwołanie od tej decyzji, które zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 20 października 2010 roku (sygn. akt VI U 1031/10), natomiast apelacja wnioskodawcy od wyroku Sądu I instancji została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 kwietnia 2011 roku (sygn. akt III AUa 118/11). Skarga kasacyjna od ww. wyroku Sądu II instancji została odrzucona postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 20 sierpnia 2011 roku. W piśmie z dnia 21 stycznia 2012 roku organ rentowy poinformował wnioskodawcę, że w okresie od stycznia 2005 roku do 30 września 2009 roku nie przysługuje mu prawo do ulgi w opłacaniu składki na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, gdyż nie spełnia warunków wymienionych w art. 82 ust. 8 i ust. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w szczególności wysokość jego emerytury przekracza miesięczną kwotę minimalnego wynagrodzenia. Kolejnymi pismami z dnia 9 lutego 2012 roku oraz z dnia 13 marca 2012 roku organ rentowy zwrócił się do wnioskodawcy o przedłożenie dokumentacji potwierdzającej posiadanie orzeczenia o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, a nadto przedłożenie książki przychodów i rozchodów za powyższy sporny okres. Wnioskodawca nie przedłożył tego rodzaju dokumentacji, związku z czym organ rentowy ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za okres od dnia 5 stycznia 2005 roku do dnia 30 września 2009 roku w wysokościach podanych w zaskarżonej decyzji.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy nie jest zasadne. Przytaczając treść art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 ze zm.) oraz art. 66 ust. 1 pkt 1 c i art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2008 roku Nr 164, poz. 1027 ze zm.), stwierdził, że wnioskodawca podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, a podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75 % przeciętnego wynagrodzenia w odniesieniu do składek za okres od dnia 28 lutego 2009 roku, natomiast za okres od dnia 1 marca 2009 roku zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 75 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego włącznie z wypłatami z zysku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski". Wnioskodawca nie wykazał okoliczności, które w myśl art. 82 ust. 8 i 9 ww. ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych ograniczają obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne. Nie przedstawił żadnych dokumentów świadczących o tym, że posiada umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności, ani też ksiąg przychodów i rozchodów, które zwalniałyby go z obowiązku zapłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. W związku z tym Sąd I instancji przyjął, że brak jest podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji i oddalił złożone przez wnioskodawcę odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca, wnosząc o jego zmianę i uwzględnienie odwołania od decyzji organu rentowego, a tym samym ustalenie, że nie ma obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne za lata 2005 – 2009, ewentualnie uchylenie tego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, iż Sąd Okręgowy nie rozważył znaczenia dokumentu wydanego przez II Urząd Skarbowy w K., z którego wynika, że w spornym okresie czasu tylko w 2006 roku osiągnął dochód w wysokości (...)złoty, zaś pozostałe lata zakończyły się stratami. Sąd I instancji nie wziął również pod uwagę znajdujących się w aktach emerytalnych dowodów lekarskich, z których wynika, że od 1 września 1989 roku pobierał rentę według II grupy inwalidów, a więc występuje u niego niepełnosprawność, która utrzymuje się do dnia dzisiejszego, a została dodatkowo pogłębiona wskutek doznanego przez niego udaru mózgu. Apelujący stwierdził ponadto, iż przepis art. 82 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych jest niezgodny z Konstytucją RP, gdyż zmusza chorego człowieka, który chce pracować w celach rehabilitacyjnych do finansowania tego zatrudnienia z innego źródła przychodu, w jego przypadku z emerytury.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona.

Spór w rozpatrywanej sprawie dotyczył kwestii, czy wnioskodawca jest zobowiązany do zapłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za okres od stycznia 2005 roku do września 2009 roku.

Na wstępie niniejszych rozważań należy odnotować, iż wszelkie zagadnienia związane z podleganiem przez wnioskodawcę w spornym okresie ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz podstawą wymiaru składek na to ubezpieczenie leżą poza zakresem rozpoznania w przedmiotowym postępowaniu. Kwestie te były przedmiotem odrębnych decyzji, które w chwili obecnej są ostateczne. Decyzja o objęciu wnioskodawcy w ww. okresie ubezpieczeniem zdrowotnym nie była przez wnioskodawcę kwestionowana na drodze postępowania sądowego, natomiast odwołanie od decyzji ustalającej podstawę wymiaru składek na to ubezpieczenie zostało oddalone prawomocnym wyrokiem sądowym. W aktualnym stanie sprawy obowiązek opłacania przez wnioskodawcę składek na ubezpieczenie zdrowotne można jedynie rozważać przez pryzmat regulacji art. 82 ust. 8 i ust. 9 prawidłowo przywołanej przez Sąd I instancji ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2008 roku Nr 164, poz. 1027 ze zm.). W przepisach tych ustawodawca przewidział wyjątki od zasady obowiązkowego uiszczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne od każdego z tytułów podlegania temu ubezpieczeniu odrębnie, wynikającej z art. 82 ust. 1 ww. ustawy, które jako unormowania szczególne podlegają ścisłej wykładni. Stosowanie rozszerzającej interpretacji regulacji o charakterze wyjątkowym nie jest dopuszczalne. Skarżącemu należy przypomnieć, że zgodnie z treścią art. 82 ust. 8 powołanej wyżej ustawy warunkiem skorzystania z ulgi w postaci nieopłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne jest pobieranie świadczenia emerytalnego lub rentowego, które nie przekracza miesięcznie kwoty minimalnego wynagrodzenia. Wnioskodawca nie spełnia tego wymogu. Z kolei na gruncie regulacji art. 82 ust. 9 tej ustawy składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę prowadzącą działalność gospodarczą, zaliczoną do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności, która uzyskuje przychody w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50 % kwoty najniższej emerytury lub opłaca podatek dochodowy w formie karty podatkowej. W zaskarżonej decyzji oraz wyroku Sądu I instancji zarzucono ubezpieczonemu, iż nie wykazał stopnia swojej niepełnosprawności oraz wysokości przychodu osiąganego z tytułu pozarolniczej działalności. Pomimo wystosowanego do wnioskodawcy przez organ rentowy wezwania nie przedłożył on odpowiednich dokumentów. Odnośnie wymogu wykazania stopnia niepełnosprawności wypada zauważyć, iż ubezpieczony w okresie poprzedzającym nabycie prawa do świadczenia emerytalnego był zaliczony do II grupy inwalidów (obecnie całkowita niezdolność do pracy), co odpowiada umiarkowanemu stopniowi niepełnosprawności. W związku z tym można poddać w wątpliwość celowość żądania od wnioskodawcy dodatkowego udokumentowania swojej niepełnosprawności. Co do zasady stan zdrowia wraz z upływem czasu ulega pogorszeniu, a nie poprawie, stąd istnieją podstawy do przyjęcia, iż w dalszym ciągu utrzymuje się stwierdzone u ubezpieczonego inwalidztwo, a tym samym niepełnosprawność. Na akceptację zasługuje jednak stanowisko, iż wnioskodawca nie wykazał wysokości uzyskiwanych w spornym okresie przychodów z tytułu wykonywania działalności gospodarczej, co nie pozwala na stwierdzenie, czy kształtują się one na poziomie nieprzekraczającym miesięcznie 50 % kwoty najniższej emerytury. Nie przedłożył żądanych przez organ rentowy ksiąg przychodów i rozchodów obejmujących okres od stycznia 2005 roku do września 2009 roku. Nie można się zgodzić z apelującym, iż w tym zakresie wystarczająca jest możliwość ustalenia wysokości dochodów w oparciu o informacje uzyskane z właściwego urzędu skarbowego. Pojęcie „przychód” i „dochód”, choć oba należą do pojęć z kategorii rachunkowości, to mają różny zakres znaczeniowy. Dochód stanowi przychód pomniejszony o koszty jego uzyskania. Okoliczność, iż w danym roku rozliczeniowym ubezpieczony nie osiągnął dochodu, a prowadzona przez niego działalność gospodarcza wygenerowała stratę, nie oznacza zatem, iż przychód, o którym mowa w art. 82 ust. 9 ww. ustawy, nie przekracza miesięcznie 50 % kwoty najniższej emerytury. Utożsamianie pojęcia „dochód” z pojęciem „przychodu”, co zdaje się czynić skarżący w apelacji, nie jest uprawnione.

Chybiony jest również zarzut niezgodności art. 82 powołanej wyżej ustawy z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. Sąd powszechny zobligowany jest do przestrzegania przepisów ustanowionego przez władzę ustawodawczą prawa. Ocena zgodności aktów normatywnych z Konstytucją należy natomiast do kompetencji Trybunału Konstytucyjnego,

który do tej pory nie orzekł o niezgodności kwestionowanej przez wnioskodawcę regulacji z którymkolwiek przepisem ustawy zasadniczej. W tej sytuacji, sąd powszechny nie może podważać mocy obowiązującej tego unormowania.

Wobec powyższego, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.